

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN VĂN TRƯỜNG

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ
GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ
TẠI HUYỆN VĂN CHẤN, TỈNH YÊN BÁI

LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC LÂM NGHIỆP

THÁI NGUYÊN

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN VĂN TRƯỜNG

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ
GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ
TẠI HUYỆN VĂN CHẤN, TỈNH YÊN BÁI

Ngành: Lâm học

Mã số: 60 62 02 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ
KHOA HỌC LÂM NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Dương Văn Thảo

THÁI NGUYÊN

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi. Các số liệu và kết quả trình bày trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2015

Tác giả

Trần Văn Trường

LỜI CẢM ƠN

Luận văn “Nghiên cứu thực trạng và một số giải pháp phát triển rừng phòng hộ tại huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái” được hoàn thành tại Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên theo chương trình đào tạo Cao học chuyên ngành Lâm học Khóa 21 (niên khóa 2013-2015).

Trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn, tác giả đã nhận được sự quan tâm, ủng hộ, giúp đỡ của Ban giám hiệu nhà trường, Khoa Đào tạo sau Đại học, Khoa Lâm nghiệp, các thầy giáo, cô giáo Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên; các thầy, cô giáo tham gia giảng dạy lớp Cao học Lâm học Khóa 21; các đồng chí, đồng nghiệp nơi tác giả công tác; chính quyền địa phương và các cơ quan, đơn vị trong khu vực nghiên cứu và bạn bè và gia đình của tác giả.

Nhân dịp này, tác giả xin chân thành cảm ơn về sự giúp đỡ quý báu đó. Đặc biệt là tác giả xin có lời cảm ơn chân thành và sâu sắc nhất tới thầy giáo TS. Dương Văn Thảo - người hướng dẫn khoa học, đã trực tiếp hướng dẫn, tận tình chỉ bảo, giúp đỡ, truyền đạt những kiến thức quý báu và dành những tình cảm tốt đẹp cho tác giả trong suốt thời gian học tập cũng như trong thời gian thực hiện luận văn.

Cuối cùng tác giả xin chân thành cảm ơn các đồng nghiệp, bạn bè và người thân trong gia đình đã luôn bên cạnh giúp đỡ, động viên tác giả trong suốt thời gian học tập và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2015

Tác giả

Trần Văn Trường

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU.....	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu đề tài.....	2
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
3.1. Ý nghĩa khoa học.....	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Trên thế giới.....	4
1.1.1. Các biện pháp quản lý rừng	4
1.1.2. Sử dụng đất vùng phòng hộ.....	6
1.1.3. Các biện pháp kỹ thuật xây dựng rừng phòng hộ	8
1.1.4. Các chính sách tổ chức, quản lý rừng phòng hộ	10
1.2. Ở Việt Nam.....	11
1.2.1. Các biện pháp quản lý rừng	11
1.2.2. Sử dụng đất vùng phòng hộ.....	15
1.2.3. Các giải pháp kỹ thuật phục hồi rừng phòng hộ	16
1.2.4. Các chính sách tổ chức, quản lý rừng phòng hộ	18
1.2.5. Công tác quản lý rừng tại Yên Bái.....	19
1.2.6. Đánh giá chung.....	21

1.3. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Văn Chấn	22
1.3.1. Điều kiện tự nhiên	22
1.3.1.1. Vị trí địa lý	22
1.3.1.2. Địa hình, địa chất và thổ nhưỡng	23
1.3.1.3. Khí hậu, thuỷ văn	24
1.3.2. Điều kiện kinh tế - xã hội huyện Văn Chấn.....	25
1.3.2.1. Nguồn nhân lực	25
1.3.2.2. Về phát triển kinh tế	26
1.3.2.3. Về Văn hoá - xã hội.....	30
1.3.2.4. Về an ninh, quốc phòng, di tích lịch sử văn hoá và cảnh quan	30
1.3.3. Đánh giá về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái	32
1.3.3.1. Cơ hội và thuận lợi	32
1.3.3.2. Khó khăn, thách thức	33
1.4. Một số kết luận rút ra từ nghiên cứu tổng quan	33
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Nội dung nghiên cứu	35
2.2. Giới hạn về phạm vi nghiên cứu	35
2.2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	35
2.2.2. Về địa điểm nghiên cứu	35
2.3. Phương pháp nghiên cứu	35
2.3.1. Quan điểm và cách tiếp cận của đề tài.....	35
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	37
2.3.2.1 Đánh giá hiện trạng tài nguyên rừng của huyện Văn Chấn.....	37
2.3.2.2. Đánh giá thực trạng công tác quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ tại huyện Văn Chấn.	37
2.3.2.3. Bước đầu đề xuất một số giải pháp chủ yếu góp phần quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ tại huyện Văn Chấn.....	38
2.3.3. Phương pháp phân tích và xử lý số liệu.....	39

Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	40
3.1. Hiện trạng tài nguyên rừng huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái	40
3.1.1. Diện tích đất đai và tình hình sử dụng đất	40
3.1.1.1. Diện tích đất đai, tài nguyên rừng của huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái	40
3.1.1.2. Hiện trạng rừng phòng hộ huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái	41
3.1.1.3. Trữ lượng rừng phòng hộ tại 5 xã.	42
3.1.1.4. Hiện trạng chủ quản lý đất rừng huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái	42
3.1.1.5. Tái sinh phục hồi rừng	44
3.1.2. Hiện trạng thảm thực vật rừng	45
3.1.2.1. Rừng trên núi đá	45
3.1.2.2. Rừng trên núi đất.....	45
3.1.2.3. Rừng trồng.....	47
3.1.2.4. Trảng cây bụi.....	48
3.1.2.5. Trảng cỏ.....	49
3.2. Thực trạng công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái.....	49
3.2.1. Về công tác tổ chức, quản lý.....	49
3.2.1.1. Về công tác tổ chức bộ máy.....	49
3.2.1.2. Về công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng	50
3.2.2. Các chính sách trong quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ huyện Văn Chấn	53
3.2.2.1. Về chính sách chung	53
3.2.2.2. Chính sách chi trả phí môi trường rừng.....	54
3.2.2.3. Động lực phát triển nghề rừng	56
3.2.3. Đánh giá thực trạng công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ huyện Văn Chấn	59
3.3. Đề xuất một số giải pháp chủ yếu góp phần quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ huyện Văn Chấn.....	61

3.3.1. Một số giải pháp cụ thể khắc phục những nguyên nhân ảnh hưởng tiêu cực đến công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ.....	61
3.3.2. Một số giải pháp tổng hợp nhằm quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ tại huyện Văn Chấn	63
3.3.2.1. Giải pháp về tổ chức, quản lý	63
3.3.2.2. Giải pháp về Chính sách	64
3.3.2.3. Giải pháp về xây dựng hạ tầng cơ sở lâm nghiệp.....	65
3.3.2.4. Giải pháp về khoa học công nghệ.....	65
3.3.2.5. Giải pháp về Phát triển kinh tế xã hội, nâng cao thu nhập cho cộng đồng. .	66
3.3.2.6. Giải pháp về tăng cường thực thi luật pháp liên quan đến quản lý, bảo vệ và phát triển tài nguyên rừng	67
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	69
1. Kết luận.....	69
2. Khuyến nghị.....	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
I. Tài liệu tiếng Việt	
II. Tài liệu tiếng nước ngoài	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

ĐDSH	: Đa dạng sinh học
RPH	: Rừng phòng hộ
GCNQSĐĐ	: Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất
IUCN	: International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (Liên minh Bảo tồn thiên nhiên và tài nguyên thiên nhiên quốc tế)
LSNG	: Lâm sản ngoài gỗ
NN & PTNT	: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
PCCCR	: Phòng cháy chữa cháy rừng
PRA	: Đánh giá nông thôn có sự tham gia
QLBVR	: Quản lý bảo vệ rừng
QLRBV	: Quản lý rừng bền vững
SWOT	: Điểm mạnh-Điểm yếu-Cơ hội-Thách thức
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Bảng thống kê sản lượng nông sản của huyện Văn Chấn.....	27
Bảng 3.1: Diện tích đất đai, tài nguyên của huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái.....	40
Bảng 3.2: Trữ lượng rừng phòng hộ huyện Văn Chấn	42
Bảng 3.3: Hiện trạng chủ quản lý đất lâm nghiệp huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái.....	43
Bảng 3.4: Kết quả công tác tuyên truyền, ký cam kết bảo vệ rừng.....	50
Bảng 3.5: Một số hoạt động khắc phục những nguyên nhân ảnh hưởng đến công tác QLBRV phòng hộ tại huyện Văn Chấn.....	61